

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 11C/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220201158
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Murgaš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6220201158.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Ľubošom Murgašom v spore žalobcov X/ C. B., J. B., Z. XX. XX. XXXX, B. XXX XX V. A., B. Z. XXX/XX, X/ T.T. K., J. B., Z. XX. XX. XXXX, B. V. Č. XX, X/ F.Á. B., J. F., Z. XX. XX. XXXX, B. XXX XX Š., U. Q. Č. XXX/X, X/ T. K., J. B., Z. XX. XX. XXXX, B. XXX XX Z., A. XXX/X, X/ U. U., J. U., Z. XX. XX. XXXX, B. V. Č. XXX, X/ O. B., J. J., Z. XX. XX. XXXX, B. V. Č. XX, X/ A. X., J. U., Z. XX. XX. XXXX, B. V. Č. XX, právne zastúpených splnomocneným zástupcom JUDr. Jozefom Veselým, advokátom so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovaným X/ F. X., Z. XX. XX. XXXX, B. L. XX, XXX XX V., 2/ P. P. Š., Z. Q. Q. B. XX, XXX XX V. A., o určenie platnosti závetu a o vydanie dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd konanie voči žalovanému X/ P. P. Š. **z a s t a v u j e.**

II. Súd žalobu **z a m i e t a.**

III. Žalobcovia 1/ až 7/ sú **p o v i n n í** nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % a to v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 15. 07. 2020 žalobcovia 1/ až 7/ (ďalej len „žalobcovia“) tunajšiemu súdu doručili žalobu, ktorou navrhli, aby súd určil, že závet napísaný vlastnou rukou poručiteľa , ktorý je datovaný a podpísaný dňom 25. 03. 2010 je platný. Ďalej predmetnou žalobou vo veci samej sa domáhali, aby súd žalovanej 1/ uložil povinnosť vydať dedičstvo po neb. poručiťovi A. B., ktoré pozostáva z hnutelných a nehnuteľných vecí označených v žalobe. Zároveň sa žalobcovia domáhali, aby súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým by žalovanej 1/ zakázal nakladať s finančnými prostriedkami a cennými papiermi (t. j. zostatkom na účte Q. XXXX XXXX XXXX XXXX V. V. X. B., a.s. vo výške 1.005,32 EUR, zostatok na účte Q. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX V. Q. Q., a.s. vo výške 1 EUR, vkladnou knižkou Q. XXXX XXXX XXXX XXXX V. Q. Q., a.s. vo výške 124,23 EUR, vkladnou knižkou č. Q. XXXX XXXX XXXX XXXX V. Q. Q., a.s. vo výške 39.292,39 EUR, Asset management Slovenskej sporiteľni, a.s. ISIN: Q. XXXXXXXXXXXX, sporo euro plus fond č. ú. XXXXXX s počtom: XXXXX kusov v hodnote 2.009,90 EUR) a nehnuteľnosťami vedenými OÚ Veľký Krtíš, katastrálny odbor pre k. ú. F. Č. Z. E. Č. XXX, A. Ú. B. Z. D. Z. E. Č. XXX, A. Ú. V. Č. Z. E. Č. XXX, XXX, XXXX, XXXX špecifikovanými v petite navrhovaného rozsudku a neodkladného opatrenia (ďalej len „sporné dedičstvo“). Konkrétne žalobcovia 1/ až 7 žiadali, aby súd žalovaným zakázal akýmkoľvek spôsobom s označenými vecami nakladať, predať, darovať alebo iným spôsobom scudziť alebo zaťažiť do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Veľký Krtíš vo veci určenia platnosti závetu a vydania dedičstva.

2. Na pojednávaní dňa 22.06.2021 právny zástupca žalobcov 1/ až 7/ navrhol, aby súd pripustil zmenu žalobného petitu podľa písomného podania zo dňa 22.06.2021. Okrem pôvodného návrhu požadovali, aby súd určil, že zápisnica o pojednávaní sp.zn. 3D/177/2019, Dnot 175/2019 napísaná dňa 23. 06. 2020

v notárskej kancelárii P. P. Š. vo Veľkom Krtíši v dedičskej veci po poručiťovi nebohom A. B., ktorý zomrel dňa 29.05.2019 je neplatná. Okresný súd Veľký Krtíš návrhu žalobcov 1/ a 7/ vyhovel a zmenu žaloby pripustil podľa ust. § 142 ods. 1 CSP uznesením na pojednávaní dňa 22.06.2021. Následne súd konal o takomto rozšírenom žalobnom návrhu.

3. Žalobcovia 1/ až 7/ odôvodnili žalobu tým, že notár P. P. Š. na dedičskom pojednávaní dňa 23.06.2020 určil závet zanechaný poručiťom za absolútne neplatný, pretože neobsahuje náležitosti v zmysle ust. § 476a zák. č. 40/1964Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), čím k dedeniu bola povolaná zákona dedička, t. j. žalovaná 1/. Následne poverený notár ako súdny komisár dedičstvo po neb. poručiťovi prejednal a uznesením č. k. 3D/187/2019-46 zo dňa 23.06.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť v rovnaký deň určil všeobecnú cenu majetku poručiťa vo výške 156.477,21 EUR s tým, že dedičstvo potvrdil jedinému dedičovi, t. j. žalovanej 1/. Vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou poručiťa inak je neplatný, pričom sa nevyžaduje, aby podpis bol čitateľný, ale je podstatné, že pochádza od poručiťa. Z uvedeného hľadiska sa jedná o platný závet, a notár rozhodol bez možnosti, aby sa žalobcovia mohli voči jeho stanovisku o neplatnosti závetu akokoľvek brániť. Zo zápisnice o dedičskom pojednávaní nevyplýva, že zákonná dedička namietala neplatnosť závetu, čím notár prekročil svoje kompetencie a konal v rozpore so zákonom. Notár nepostupoval procesne správne, pretože k zápisnici o pojednávaní nepripojil odtlačok úradnej pečiatky ani podpis. Rovnako nevyjadril informáciu, že overil spôsobilosť účastníkov na právne úkony, overil totožnosť účastníkov a svedkov predložením občianskeho preukazu, a že zápisnica bola pred účastníkmi prečítaná a schválená. Notárska zápisnica nebola úradne osvedčená, keďže bola spisovaná s účastníkmi, ktorí boli zastúpení na základe splnomocnenia. Účastníci neboli poučení v zmysle ust. § 192 a nasl. zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), napriek tomu, že išlo o spor o dedičské právo. Pokiaľ notár rozhodol, že závet považoval za neplatný, porušil zákon, pretože nevydal uznesenie v zmysle ust. § 193 CMP o tom, že účasť účastníkov v konaní ukončuje a s kým bude ďalej konať. Rozhodol bez prítomnosti dvoch závetných dedičov, čím uvedené uznesenie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a procesné postavenie účastníka nemohlo zaniknúť. Rozhodnutie o dedičskom práve záviselo od zistenia sporných skutočností, ktoré notár nezisťoval, čím ukrátil práva závetných dedičov. Existuje vážne podozrenie vo vzťahu ku žalovanej 1/, ktorá je nadobúdateľkou celého dedičstva neb. poručiťa. Jedná sa o osobu vyššieho veku, ktorá je chorá a ktorá nemohla platne splnomocniť inú osobu na zastupovanie v dedičskom konaní. Zdravotný stav žalovanej a jej spôsobilosť na právne úkony v dedičskom konaní nebola nikým overená, čím je pravdepodobné, že zástupcovia dedičky sa budú snažiť previesť sporné dedičstvo na seba, pričom v dedičskom konaní došlo k značnému podhodnoteniu trhovej ceny dedičstva, ktorá je reálne na úrovni 400.000 EUR. Žalovaná 1/ je osoba vyššieho veku (takmer 88 rokov) a žalobcovia vyslovili pochybnosť, že by žalovaná chápala zmysel súdneho konania. Z kontextu postupu notára, ktorým došlo k viacnásobnému porušeniu zákona je reálna hrozba scudzenia alebo zaťaženia sporných nehnuteľností.

4. Okresný súd Veľký Krtíš o návrhu žalobcov 1/ až 7/ na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol uznesením č. k. 11C/22/2020-47 zo dňa 11.08.2020, ktorým predmetný návrh zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.10.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/71/2020-74 zo dňa 30.09.2020. Súd pokiaľ návrh na neodkladné opatrenie zamietol, nemal dostatočne osvedčenú neodkladnosť dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu ani hodnovernosť žalobného nároku. Nevydanie uznesenia podľa ust. § 193 CMP nemalo vplyv na hmotnoprávne postavenie žalobcov a podľa súdu nebolo prekážkou procesného postupu podľa § 203 CMP, aby súd mohol rozhodnúť o dedičstve.

5. Žalovaná 1/ sa vyjadrila k sporu písomne dňa 15.12.2020. Uviedla, že notár vo veci dedičského konania sp. zn. 3D/177/2019 postupoval v súlade so zákonom, keď závet neb. poručiťa (brata žalovanej 1/) považoval za neplatný a nespĺňajúci náležitosti podľa ust. § 476a OZ. Poručiťel neustanovil svojich dedičov podľa ust. § 477 OZ, čo je zrejme z textu závetu (riadok devätnásť). Osoby označené v listine nie sú dedičmi poručiťa. Uvedené predstavuje obligatórnu súčasť závetu, ktorej absencia spôsobuje jeho neplatnosť. Ďalej uviedla, že závet nebol zavŕšený podpisom poručiťa. Merito závetu je pod podpisom závetcu. Každý závet musí obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný. Smerodajný je údaj, kedy bol závet podpísaný a nie kedy text závetu vznikol. Podľa znenia dokumentu vyplýva, že neb. poručiťel závet začal písať dňa 25.03.2010. Z textu závetu nie je jednoznačné, kedy bol závet podpísaný, čím je pochybnosť, ktorým okamihom bol text vyhotovenia závetu dokončený, a v ktorom okamihu predmetnú listinu podpísal poručiťel. Celý text závetu je zmätočný a nebol napísaný určitým a zrozumiteľným spôsobom. Závetca pod svojim podpisom v texte dokumentu pojednáva o konkrétnej časti svojho majetku a ustanovuje svojich dedičov, ktorých označil „... príbuznými“. Ďalej

poukázala na nedostatok vecnej legitímácie na strane žalobcov 1/ až 7/, nakoľko všetci oprávnení dedičia majú postavenie nútených procesných spoločníkov v konaní o vydanie dedičstva. K námietkam voči procesnému postupu poukázala na obsah Zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.06.2020 v dedičskej veci sp. zn. 3D/177/2019. Notár podľa žalovanej 1/ správne ukončil účasť závetných dedičov, keďže sa jednalo o posúdenie sporných právnych skutočností medzi dedičmi. Osoby prítomné na dedičskom pojednávaní boli spôsobilé na právne úkony a ich totožnosť notár overil.

6. Žalobcovia 1/ až 7/ reagovali ďalej vo veci písomným vyjadrením - replikou zo dňa 08.01.2021. Poukázali na obsah plnomocenstva daného zo strany žalovanej jej zástupcovi, kde bolo uvedené pri podpise „...X...“. Uvedená skutočnosť podľa názoru žalobcov 1/ až 7/ vzbudzuje pochybnosť o konaní žalovanej, či dokáže pochopiť súdom prejednávanú problematiku a samostatne konať, resp. či bola si vedomá právnych účinkov splnomocnenia. Žalovaná nedoložila žiadny dôkaz o svojej spôsobilosti k právnym úkonom. Žalovaná 1/ je zneužívaná na účel a v prospech iných osôb, ktoré konajú v jej mene a bez jej vedomia. Dedičské konanie na notárskom úrade trpí zásadnými vadami, ktorými boli porušené práva účastníkov. Notár nemohol prejednať dedičstvo na základe vlastného posúdenia predmetného závetu, pretože žalovaná 1/ voči platnosti závetu nenamietala. Nebol dôvod odkázať niektorého z účastníkov na podanie žaloby na súd na vyriešenie sporných skutočností. Nakoľko nebol dodržaný zákonný postup dedičské konanie bolo nezákonné a jeho vady nemožno žiadnym spôsobom konvalidovať.

7. Žalovaná 1/ v duplike zo dňa 27.01.2021 zdôrazňovala, že plná moc predložená v dedičskom konaní na jej zastúpenie bola úradne overená a má plnú spôsobilosť na právne úkony. Nebolo podstatnou skutočnosťou, či podpis na plnomocenstve je čitateľný alebo obsahuje slovenské, či maďarské znaky. Rozhodujúcou skutočnosťou je fakt, že sa jedná o jedinečný osobnostný prejav žalovanej. Súdny komisár na základe logickej úvahy vo veci sp. zn. 3D/177/2019 postupoval a konal podľa zákona, keď dedičstvo potvrdil zákonnej dedičke, pretože závet bol neplatný, t.j. nulitný. Neplatnosť závetu spočívala vo viacerých dôvodoch a nebolo relevantné, ktorý z nich notár zvýraznil. Posúdenie platnosti závetu z hľadiska formálnych náležitostí možno považovať za spornú skutkovú otázku (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 295/2012 zo dňa 24.04.2013).

8. Súd spor prejednal na pojednávaní dňa 06.04.2021, dňa 11.05.2021 a dňa 22.06.2021

9. Právny zástupca žalobcov 1/ až 7/ na pojednávaní dňa 06.04.2021 poukázal, že neb. porúčiteľ napísal sporný závet pred dvoma svedkami, ktorý predložil notárovi P. X. K., ktorý nezistil neplatnosť závetu, ktorý uvedený závet uložil do notárskeho depozitu. Po smrti neb. porúčiteľa notár prejednávajúci dedičstvo nepostupoval zákone, pretože rozhodol o veci bez možnosti opravného prostriedku účastníkov a dedičstvo prisúdil žalovanej. Na dedičskom konaní sa nezúčastnili všetci dedičia uvedení v závete, ktorí sa nevyjadrili, či dedičstvo prijímajú alebo odmietajú a ani neurobili iný prejav. Zo zápisnice o dedičskom pojednávaní nie je zrejмый dôvod neplatnosti závetu, pretože notár citoval zákonné ustanovenia, ale neuviedol konkrétny dôvod neplatnosti. Notár prekročil svoju právomoc pretože dedičov, ktorých dedičské právo bolo menej pravdepodobné podľa zákona mal odkázať na konanie o určenie platnosti, resp. neplatnosti závetu. Neplatnosť závetu určil na základe svojej úvahy, nakoľko žiadny dedič ani jeho zástupca neplatnosť závetu nenamietal. Konanie notára preto bolo účelové. Žalovaná nemala by mať dispozičné právo k dedeným nehnuteľnostiam, keďže vzhľadom na svoj vek nemá spôsobilosť k právnym úkonom.

10. Splnomocnený zástupca žalovanej dňa 06. 04. 2021 na pojednávaní poukázal, že závet je neplatný pre rozpor s ust. § 476a, § 477 a § 37 OZ. Uvedené konštatoval notár počas dedičského konania. Pri prevzatí závetu do notárskej úschovy nebola posudzovaná otázka neplatnosti závetu. Notár P. P. Š. postupoval v súlade s procesným poriadkom, pretože spor spočíval v právnej a nie skutkovej otázke. Zo zápisnice vyplýva, že prítomné osoby na pojednávaní poučil o možnosti podať žalobu o vydanie dedičstva. Neplatnosť závetu okrem rozporu s ust. § 476a OZ je daná aj jeho ďalšími formálnymi a obsahovými nedostatkami. Zdôraznil, že otázka zdravotného stavu žalovanej nemá žiadnu súvislosť s predmetom sporu. Žalovaná je osobou vyššieho veku (88 rokov), ale má plnú spôsobilosť na právne úkony. Súčasne uviedol, že každá ľudská bytosť má právo dediť už od svojho narodenia.

11. Žalovaná 4/ na pojednávaní dňa 06. 04. 2021 poukázala, že závet neb. porúčiteľa A. B. bola pripravená po odbornej konzultácii s viacerými osobami. Jedná sa o platný právny úkon, pretože posledná vôľa bola vyjadrená za podpisom testátora. Pokiaľ neboli v poslednej stati závetu uvedené

mená príbuzných, tak uvedenú skutočnosť je potrebné vnímať v kontexte s úvodnou časťou závetu kde boli konkrétnym číselným poradím označení príbuzní, ktorí boli poručiťelom mienení ako závetní dedičia. Podotkla, že dňom spísania a podpísania závetu je 25. 03. 2010. Neb. poručiťel zomrel dňa 09. 05. 2019 a od spísania závetu do svojej smrti mal značný časový priestor, aby svoju poslednú vôľu upravil alebo premyslel iným spôsobom. Je zjavné, že svoj majetok mal záujem ponechať osobám, ku ktorým mal vytvorený určitý vzťah, a ktoré vo svojej poslednej vôli označil slovným spojením „najmilší príbuzní“. Predmetom dedenia bol majetok, ktorý nadobudol po svojom otcovi a predkoch a neb. poručiťel mal záujem, aby zostal v rodine B.. Ďalej uviedla, že neb. poručiťel nemal dobrý vzťah so svojou sestrou (žalovanou), s ktorou sa nestretával ani nekomunikoval. Neb. poručiťel spísal závet za prítomnosti dvoch svedkov, ktorí boli identifikovaný v obsahu závetu, ktorí predčítavali text. K priebehu dedičského pojednávania uviedla, že na pojednávaní neboli prítomné dve dedičky uvedené v záвете. Notár prítomným účastníkom prečítal závet a odovzdal jeho fotokópiu. Po ukončení pojednania podpísala predloženú listinou - zápisnicu. Notár prečítal uznesenie, ktoré spísal počas dedičského konania. Označil ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého posudzoval neplatnosť závetu a poskytol výklad o dôvode, pre ktorý závet považoval za neplatný, keďže podpis poručiťela sa nenachádzal na konci testamentu. Nebol jej poskytnutý časový priestor, aby mohla využiť opravný prostriedok a mohla sa voči výsledku dedičského konania adekvátne brániť, pričom celá dedičská vec bola uzavretá v deň pojednávania.

12. Notár P. P. Š. v postavení svedka na pojednávaní dňa 11. 05. 2021 potvrdil, že prejednávajúcu vec pozná a je mu známa, keďže sa jedná o absolútnu neplatnosť závetu z dôvodu nedodržania zákonných náležitostí. Ďalej poukázal, že listina, ktorá mu bola predložená ako závet do podpisu poručiťela neobsahuje označenie závetu, označenie príbuzných ako dedičov ani údaj, že príbuzným poručiťel zanecháva svoj majetok. Poručiťel neoznačil, čo tvorí predmet dedičstva, ktorý bol uvedený v druhej časti dokumentu po podpise testátora a za prítomnosti iného svedka. Dokument bol spísaný na dvoch listoch, ktoré neboli pevne spojené. V listinách absentuje logická nadväznosť textu, ktorý považoval za neurčitý nezrozumiteľný. K priebehu dedičského pojednávania podotkol, že boli predvolaní všetci účastníci dedičského konania v mesiaci marec 2020, ktoré z dôvodu pandemickej situácie bolo odročené. Na ďalšie pojednávanie predvolal opätovne všetkých účastníkov bežnou listovou zásielkou. V zápisnici o pojednávaní uviedol rozhodujúci dôvod neplatnosti závetu, ktorý bol v tom, že podpis závetcu sa nenachádza na konci listiny. Prítomným účastníkom prečítal citáciu zákonného ust. § 476a OZ a primerane vysvetlí dôvody neplatnosti uvedeného ustanovenia. Po ukončení účasti závetných dedičov na pojednávaní v rovnaký deň bola vyhotovená ďalšia časť zápisnice o dedičskom pojednávaní.

13. Právny zástupca žalobcov 1/ až 7/ na pojednávaní dňa 11. 05. 2021 uviedol, že dedičské konanie bolo nezákonné. Účastníci neboli riadne predvolaní a písomnosti o pojednávaní im neboli doručené. Nepřítomná účastníčka (A. G.) prevzala predvolanie v mesiaci február 2020. Ďalšia nepřítomná účastníčka (T. Q.) neprevzala predvolanie a nemala vedomosť o pojednávaní. Nemohla sa zúčastniť pojednávania a uplatniť svoje práva. Predvolanie na odročené pojednávanie nebolo notárom preukázané, čím neboli podmienky na uskutočnenie pojednávania. Účastníci sa nevzdali práva odvolania a napriek tomu došlo k správoplatnému uzneseniu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu o dedičstve. Týmto postupom došlo k viacnásobnému závažnému porušeniu procesných predpisov zo strany notára.

14. Splnomocnený zástupca žalovanej na pojednávaní dňa 11.05.2021 poukázal, že postup notára v predmetnej dedičskej veci neb. poručiťela A. B. bol zákonný a právny. V dedičskej veci sp. zn. 3D/177/2019 medzi dedičmi nenastal spor o dedičské právo. Predmetom konania v súdnej veci je spor o určenie platnosti závetu a vydanie dedičstva. Námietky žalobcov 1/ až 7/ voči procesnému postupu notára v dedičskom konaní sp. zn. 3D/177/2019 nemajú vzťah k predmetu sporu a v sporovom konaní nebolo relevantné.

15. Právny zástupca žalobcov 1/ až 7/ na pojednávaní dňa 22. 06. 2021 zopakoval, že notár nepoučil účastníkov dedičského konania o práve podať námietky alebo odvolanie voči rozhodnutiu notára. Dve účastníčky konania, ktoré mali dediť po neb. poručiťelovi na dedičské pojednávanie neboli predvolané a nemajú vykázané doručenie predvolania, preto notár nemohol dedičstvo prejednať a rozhodnúť. Právna úprava predpisuje procesný postup dedičského konania, ktorý nebol dodržaný. Notár porušil svoje povinnosti, čím vzniklo nezákonné rozhodnutie o nadobudnutí dedičstva. Ďalej podotkol, že podstatná bola aj otázka dobrých mravov, pretože neb. poručiťel sledoval závetom, aby svoj majetok zanechal

osobám uvedeným v závete. Nemôže byť cieľom dedičského konania hľadať formálne chyby, ktoré by vyvolali neplatnosť závetu. Predmetný závet predstavuje platný právny úkon, pretože bol datovaný a podpísaný.

16. Splnomocnený zástupca žalovanej na pojednávaní dňa 22. 06. 2021 zotrval na tom, že dedičské konanie po neb. poručiteľovi A. B. sa uskutočnilo v súlade s CMP. Predmetom sporového konania vo veci sp. zn. 11C/22/2020 nebola obnova dedičského konania, ale spor o určenie platnosti závetu a vydanie dedičstva. Súd nemohol posudzovať a preskúmavať postup notára, ktorý sa udial po právoplatne skončenom konaní. Notár označil závet za neplatný pre nesplnenie zákonných podmienok podľa ust. § 476a OZ, nakoľko nebol podpísaný a dovŕšený podpisom závetcu a neplatnosť závetu nastala zo zákona.

17. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne 4/, Q. P. P. Š. - notára. Podľa ust. § 204 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) vykonal dokazovanie listinami a oboznámil sa tiež s obsahom listinných dôkazov: Zápisnicou o pojednávaní z 23. 06. 2020 3D/177/2019 č.l. 21, fotokópiou závetu č.l. 22, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 3D/177/2019-43 zo dňa 23. 06. 2020 č.l. 23-24, výpisom z LV č. XXX pre k.ú. V. Č. č.l. 25, výpis z LV č. XXX pre k.ú. V. Č. č.l. 26, výpis z LV č. XXX pre k.ú. V. Č. č.l. 27, výpis z LV č. XXX pre k.ú. B. Z. D. č.l. 28, výpis z LV č. XXX pre k.ú. F. Č. č.l. 29, výpis z LV č. XXXX pre k.ú. V. Č. č.l. 30, Oznámenie o vybavení sťažnosti Notárska komora SR z 18. 09. 2020 č.l. 171, Zápisnicou napísaná na NÚ P. X. K.K. č. N 374/2013 zo dňa 08. 08. 2013 č.l. 180, Potvrdením o registrácii v Notárskom centrálnom registri závetov z 08. 08. 2013 č.l. 181, Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 03. 12. 2020 č.l. 189-190, Vyjadrením k sťažnosti NÚ P. P. Š. č.l. 195-196, obsahom pripojeného dedičského spisu sp. zn. 10D/179/2020 a 3D/177/2019, kancelárskou úprava notára na č.l. 36 dedičského spisu, výkazmi o doručení predvolania/upovedomenia účastníkov, splnomocnením č.l. 37-39 dedičského spisu, zápisnicou o pojednávaní v dedičskej veci 3D/177/2019 č.l. 40-42a.

18. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil vo veci nasledovný skutkový stav:

Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3D/177/2019-3 zo dňa 11.06.2019 bolo začaté konanie v dedičskej veci po neb. poručiteľovi A. B.Á., Z.. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa 29.05.2019. Pričom tunajší súd poveril notára P. P. Š., Notársky úrad so sídlom B. XX, XXX XX V. A. na vykonanie úkonov vo veci prejednávania dedičstva po neb. poručiteľovi.

19. Podľa lustrácie uskutočnenej k osobe neb. poručiteľa v Notárskom centrálnom registri uzavretou zo dňa 27.06.2019 bolo potvrdené, že k osobe poručiteľa bol evidovaný záznam č. NCRza 3866/2013, ktorý bol realizovaný notárom P. X. K. dňa 08.08.2013 pod č. N 374/2013. Z výpisu potvrdenia vyplýva, že do registra bol notárom P. X. K. ku dňu 08.08.2013 v čase o 8:59:19 hod. zaregistrovaný závet fyzickej osoby - občana: A. B., Z.. XX.XX.XXXX, X. B.: XXX, XXX XX V. Č.. Predmetný závet bol prijatý od účastníka A. B., Z.. XX.XX.XXXX do notárskej úschovy na Notárskom úrade so sídlom B. XX, XXX XX V. A. dňa 08.08.2013. Notár P. X. K. o prijatí listiny do notárskej úschovy dňa 08.08.2013 spísal zápisnicu č. N 374/2013. Zo spísanej zápisnice vyplýva, že dňa 08.08.2013 o 8:35 hod. sa na notársky úrad k notárovi P. X. K. dostavil účastník A. B., Z.. XX.XX.XXXX (neb. poručiteľ), ktorý predložil notárovi rukou na linkovaný papier napísaný text na dvoch hárkoch po jednej strane, ktorý označil ako svoj vlastnoručný závet, ktorý napísal dňa 25.03.2010 a bol podpísaný svedkom V. C. z V. Č.. Ďalej zápisnica preukazuje, že účastník bol poučený o formálnych a obsahových náležitostiach závetu a prehlásil, že zákonné požiadavky sú v napísanej listine splnené, obsahuje jeho poslednú vôľu, označil oprávnené osoby a uviedol údaj, že nemá žiadneho neopomenuteľného dediča. Ďalej účastník A. B. potvrdil, že listina bola ukončená jeho vlastnoručným podpisom.

20. Obsah listiny predloženej notárovi P. P. Š. v dedičskom konaní sp. zn. 3D/177/2019 ako závet neb. poručiteľa A. B. potvrdzuje, že sa jedná o listinu napísanú vlastnou rukou so znakmi holografného závetu. V dokumente označený poručiteľ A. B. v úvode listiny deklaroval vyhlásenie: „...z vlastnej dobrej vôle a vedomia, bez akéhokoľvek nátlaku násilia, so slobodnej a vážnej vôle...vedomujúc si následky zanechania testamentu ...s cieľom vyjadrenia veľkej vďaky mojím najbližším príbuzným... 1.Q. T., X.B. C.Q., X.T. K., X. A. G., X. F. B. X. K. T., X. X. A., X. U. U., X. O. B., ... za dobrotu a ... úctu ... vyjadrujem svoju poslednú vôľu, ... pre prípad mojej smrti.“ Ďalej nadväzuje prehlásenie: „Za dobroty, námahy, starostlivosti ... pred svedkami vyjadrujem svoju poslednú ... pre prípad mojej smrti

takto.“ Nasledujú identifikačné údaje svedka E. C. (meno a priezvisko, bydlisko, rodné číslo, dátum narodenia a číslo občianskeho preukazu) a podpis svedka E. C.. Súbežne s týmto sú umiestnené v texte dokumentu identifikačné údaje poručiteľa (meno a priezvisko, bydlisko, rodné číslo, dátum narodenia a číslo občianskeho preukazu) s podpisom testátora - A. B.. Do nasledujúcej textovej časti dokumentu bolo včlenené vyhlásenie poručiteľa: „... dedičmi môjho všetkého majetku ...v čase mojej smrti... označujem príbuznými:....“, nasleduje deklarácia: „... horeuvedené je moja posledná vôľa...“ a záverečná časť dokumentu obsahuje identifikačné údaje svedka V. Z. (meno a priezvisko, bydlisko, číslo občianskeho preukazu, dátum narodenia rodné číslo), pod ktorými je umiestnený podpis „V. Z.“.

21. Z obsahu dedičského spisu sp. zn. 3D/177/2019 vyplýva, že poverený notár na základe výsledkov predbežného vyšetrenia dedičstva a po oboznámení s vyššie uvedenou listinou vytýčil dedičské pojednávanie na deň 19.03.2020 vo veci prejednávania dedičstva po neb. poručiteľovi A. B.. Na pojednávanie bola predvolaná žalovaná (sestra - zákonná dedička) a osoby označené v listine, ktoré boli identifikované ako závetní dedičia. Nariadené pojednávanie bolo notárom z dôvodu pandemických obmedzení odročené na deň 23.06.2020. Notár opätovne na pojednávanie predvolal zákonnú dedičku (žalovanú) zastúpenú P. I. (zať). Rovnako boli notárom predvolané osoby podľa obsahu listiny, t. j. C. B., T. K., T. K., O. B., U. U., A. X.Z., F. B.. Predvolanie na opakované pojednávanie nebolo realizované doporučenou ale bežnou listovou zásielkou.

22. Pojednávanie vo veci prejednávania dedičstva po neb. poručiteľovi A. B., sa uskutočnilo dňa 23.06.2020 a priebeh pojednávania bol zaznamenaný v Zápisnici o pojednávaní (ďalej len „Zápisnica“). Zápisnica bola spísaná v notárskej kancelárii notára P. P. Š. vo Veľkom Krtíši za prítomnosti súdneho komisára a zapisovateľky B. B.. Zo zápisnice vyplýva, že pojednávanie bolo vykonané za účasti F. X.M. (sestry poručiteľa) zastúpenej splnomocneným zástupcom P. I., Z.. XX.XX.XXXX, za účasti závetných dedičov C. B., T. K., F. B. zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou X.. M. A., T. K., U. U., A. X. zastúpenej závetným dedičom U. U. T. O. B.. Naopak na pojednávaní neboli prítomné závetné dedičky T. Q. T. A. G., ktoré sa na úkon dedičského konania neustanovili.

23. Zo zápisnice a výpovede notára P. P. Š. zo dňa 11.05.2021 pred súdom v spojitosti s písomným vyjadrením notára zo dňa 13.08.2020 (č. l. 195 - 196) súd mal preukázané, že dedičské pojednávanie neb. poručiteľa A. B. bolo začaté dňa 23.06.2020 o 10.45 hod. Súdny komisár pojednávanie otvoril, skontroloval totožnosť prítomných osôb na základe nimi predloženého preukazu totožnosti, pričom prítomným osobám poskytol zákonné poučenia podľa CMP. Zo zápisnice vyplýva, že prítomní účastníci a zástupcovia boli poučení podľa ust. § 49 až § 53 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ust. § 19 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) o práve vzniesť námietku zaujatosti, pričom účastníci takúto námietku neuplatnili. Následne notár poskytol prítomným osobám poučenia podľa čl. 6 CMP, § 161, § 16 ods. 2, § 17 ods. 1, 2 § 191 ods. 2 CMP (vyšetrovací princíp v mimosporovom konaní, poverenie notára v dedičskom konaní, rozhodovacia právomoc notára, začatie dedičského konania, neverejný pojednávanie). Ďalej notár prítomným poskytol ústne poučenia podľa ust. § 192 a nasl. CMP a vysvetlil dôvody neplatnosti závetu v tom zmysle, že listina predložená mu z notárskej úschovy ako závet nespĺňa zákonné náležitosti platného závetu. Súdny komisár prečítal prítomným účastníkom listinu, ktorá bola označená ako závet poručiteľa, ktorej fotokópiu účastníkom odovzdal a dal vysvetlenie dôvodu posudzovanej neplatnosti listiny ako závetu neb. poručiteľa v zmysle ust. § 476a OZ. Uvedené potvrdila tiež žalobkyňa 4/ na pojednávaní dňa 06.04.2021. Poverený notár informoval prítomné osoby, že nebude konať s nimi ako sa účastníkmi (okrem zákonnej dedičky). Voči uvedenému vyhláseniu prítomné osoby nevzniesli žiadne námietky. Takýto priebeh dedičského pojednávania v súlade s výpoveďou notára P. P. Š. preukazuje obsah Zápisnice zo dňa 23.06.2020. Podľa článku II. zápisnice boli vyjadrené zistenia súdneho komisára o osobnom stave neb. poručiteľa ku dňu jeho smrti, ktorý zomrel vo veku 73 rokov, nezanechal žiadneho potomka a dedičské práva po nebohom nadobudla jeho sestra F. X. (žalovaná 1/). V nasledujúcom odseku bola uvedená konštatácia notára, že poručiteľ zanechal závet napísaný vlastnou rukou, v ktorom určil dedičov, ale závet je absolútne neplatný a nespĺňajúci náležitosti ustanovenia § 476a OZ. Následne bola vyjadrená konštatácia, že k zákonnému dedeniu je povolaná dedička F. X. - sestra poručiteľa zastúpená na pojednávaní splnomocneným zástupcom P.F. I.. Označená časť zápisnice bola skončená dňa 23.06.2020 o 11.25 hod. a bola predložená prítomným účastníkom a zástupcom, ktorí ju bez výhrad vlastnoručne podpísali a nevzniesli žiadne námietky.

24. Súčasťou zápisnice o pojednávaní nebolo uznesenie podľa ust. § 193 CSP. Podľa písomného vyjadrenia notára zo dňa 13.08.2020 (č. I. 195-196) vyplýva, že do zápisnice o dedičskom pojednávaní nepojal takéto uznesenie, keďže vyšiel z názoru, že medzi účastníkmi (dedičmi) nevznikol spor o dedičské právo. Závetní dediči nespochybnili právo zákonnej dedičky a nenamietali ústne voči poučeniu o neplatnosti listiny ako závetu, ani písomne pred alebo počas dedičského pojednávania.

25. Následne notár prítomných závetných dedičov a zástupcov vyzval, aby opustili pojednávaciu miestnosť. Dedičské pojednávanie pokračovalo v rovnaký deň 23.06.2020 o 11.25 hod. Ďalší obsah zápisnice preukazuje, že na dedičskom pojednávaní zostala prítomná zákonná dedička (žalovaná), ktorá notárom bola poučená podľa ust. § 189 CMP, ako aj podľa ust. § 463 až § 467, § 469 a § 484 OZ (o dedičskom práve, o možnosti odmietnuť dedičstvo, o náležitostiach odmietnutia dedičstva, o dedičskej nespôsobilosti a o započítaní na dedičský podiel). Zákonná dedička (žalovaná) dedičstvo po neb. poručiteľovi neodmietla a notár konštatoval jej dedičskú spôsobilosť. Nadväzne zostavil súpis hnutelného nehnuteľného majetku neb. poručiteľa, určil všeobecnú hodnotu dedičstva, výšku dlhov poručiteľa a ustálil čistú hodnotu dedičstva. Skutočnosti zistené na pojednávaní notár poňal do uznesenia, ktoré vyhlásil na pojednávaní a vyhotovil písomné odôvodnenie uznesenia, ktoré je súčasťou dedičského spisu na č. I. 43 - 46. Prítomná účastníčka dedičského konania (žalovaná) zastúpená splnomocnením zástupcom P. I. po vyhlásení uznesenia sa vzdala práva podať voči uzneseniu odvolanie, čím rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.06.2020.

26. Z uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3D/177/2019-43 zo dňa 23.06.2020 s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti ku dňu 23.06.2020 vyplýva, že Okresný súd Veľký Krtíš konal prostredníctvom povereného notára P. Š. vo veci prejednaní dedičstva po neb. poručiteľovi A. B., zomr. XX.XX.XXXX. Výrokom I. pod bod 1. predmetného uznesenia určil všeobecnú cenu majetku neb. poručiteľa vo výške 156.477,21 Eur, ktorý pozostáva z hnutelných vecí (zostatok na účte v Poštovej banky, a.s. vo výške 1.005,32 EUR, na účte v Slovenskej sporiteľni a.s. vo výške 1 EUR, cenný papier - vkladná knižka Slovenskej sporiteľni a.s. vo výške 124,23 EUR, cenný papier - vkladná knižka v Slovenskej sporiteľni, a.s. vo výške 39.292,39 EUR, cenný papier - Asset Management Slovenskej sporiteľne, a.s. v hodnote 2.009,90 EUR) a nehnuteľností vedených v katastri nehnuteľností na LV č. XXX pre k. ú. F. Č., na LV č. XXX, pre k. ú. B. Z. D., E. Č.. XXX, XXX, XXXX, XXXX X. A.. Ú.. V. Č., ktoré sú podrobne špecifikované v označenom bode predmetného uznesenia o dedičstve. Ďalej pod bodom 2. uvedeného výroku notár určil výšku dlhov poručiteľa ku dňu jeho smrti v sume 1.700 EUR, ktoré pozostávajú z trov pohrebu. Nadväzne v bode 3. tohto výroku ustálil čistú hodnotu dedičstva vo výške 154.777,21 EUR. Následným výrokom II. notár potvrdil dedičstvo jedinej dedičke F. X. (sestre poručiteľa), t. j. žalovanej a výrokom III. určil odmenu notára. Na základe odôvodnenia uznesenia vyplýva, že notár pri prejednaní dedičstva vychádzal z tej skutočnosti, že poručiteľ zanechal závet napísaný vlastnou rukou dňa 25.03.2010 a určil okruh závetných dedičov. Závet je však absolútne neplatný nakoľko nemá náležitosti podľa ust. § 476a OZ a povolaná dedič bola zákonná dedička, ktorá bola notárom riadne upovedomená o dedičskom práve, dedičstvo neodmietla a mala dedičskú spôsobilosť.

27. Podľa ust. § 137 písm. d) CSP; žalobu možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa ust. § 77 ods. 1 CSP; nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

29. Podľa ust. 78 ods. 1, 2 CSP; nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu. Súd žalobu zamietne, ak nie splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ods. 1.

30. Podľa ust. § 460 OZ; dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

31. Podľa ust. 461 ods. 1 OZ; dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

32. Podľa ust. 461 ods. 2 OZ; ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona.

33. Podľa ust. 476 ods. 2 OZ; v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

34. Podľa ust. § 476a OZ; vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

35. Podľa ust. § 477 OZ; v závete poručiiteľ ustanoví dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že podiely sú rovnaké.

36. Podľa ust. § 485 ods. 1 OZ; ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu právneho dediča.

37. Súd vyššie citované ustanovenia aplikoval na zistený skutkový stav a dospel k záveru, že žaloba nebola opodstatnená, preto žalobu v plnom rozsahu zamietol.

38. Písomným podaním zo dňa 27.08.2020 žalobcovia 1/ až 7/ vzali žalobu čiastočne späť voči žalovanému 2/ P. P. Š. - notárovi, pretože menovaný nebol účastníkom dedičského konania, dedičstvo nenadobudol a nemal postavenie neprávneho dediča. K späťvzatiu žaloby došlo skôr, než sa začalo pojednávanie, preto súd vyhovel uvedenému návrhu žalobcov 1/ až 7/ a konanie voči žalovanému 2/ zastavil.

39. Podľa rozšírenej žaloby, ktorej zmenu súd pripustil na pojednávaní dňa 22.06.2021 vyplýva, že žalobcovia 1/ až 7/ sa domáhali ochrany práv určovacou žalobou a žiadali, aby súd určil, že závet, ktorý napísal dňa 25.03.2010 vlastnou rukou neb. poručiiteľ A. B., ktorý je datovaný a podpísaný, je platný právny úkon. Zároveň žiadali, aby súd určil, že zápisnica o dedičskom pojednávaní 3D/177/2019, Dnot/175/2019 napísaná dňa 23.06.2020 v notárskej kancelárii P. P. Š. vo Veľkom Krtíši v dedičskej veci po poručiiteľovi A. B. je neplatná. Zároveň žalovali žalobou na plnenie a požadovali, aby súd žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcom 1/ až 7/ sporné dedičstvo pozostávajúce z hnutelných vecí a nehnuteľností v rozsahu ako bolo špecifikované v žalobnom petite.

40. Vzhľadom na uvedený žalobný koncept súd sa najskôr zaoberal otázkou procesnej prípustnosti žaloby. Určovacia žaloba má preventívny charakter a vo všeobecnosti nemôže byť opodstatnená v tých prípadoch, kde právny vzťah alebo právo boli porušené a je namieste žaloba o splnenie povinnosti. Uvedená zásada neplatí, ak žalobca preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu; v takomto prípade je nutné určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú.

41. V posudzovanej veci bol primárny prostriedok ochrany práv žalobcov 1/ až 7/ daný v žalobe na plnenie podľa ust. § 485 OZ (o vydanie dedičstva), ktorá v prvom rade slúžila na ochranu záujmov oprávneného dediča. Podmienkou, aby súd mohol zodpovedať, či žalobcovia 1/ až 7/ majú postavenie oprávnených dedičov a majú nárok na vydanie dedičstva bolo vyriešenie predbežnej otázky v tom, či listina predložená z úschovy poverenému notárovi ako závet predstavuje platný právny úkon a či žalobcovia majú postavenie oprávnených dedičov (závetných). Zároveň žalobcovia 1/ až 7/ požadovali, aby súd o danej otázke rozhodol samostatným výrokom a určil, že závet neb. poručiiteľa napísaný vlastnou rukou je platný právny úkon. Jedná sa o určovaciu žalobu podľa ust. § 137 písm. d) CSP, ktorá sa týka určenia právnej skutočnosti (určenia platnosti závetu). Žaloba má povahu žaloby vyvolanej sporom o dedičské právo a žalobcovia nemali povinnosť preukazovať naliehavý právny záujem na navrhovanom určení, nakoľko prípustnosť žaloby vyplýva z osobitného predpisu (ust. § 192 a nasl. CMP).

42. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby bola skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitímáciu. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.

43. K podmienke vecnej legitímácie súd uvádza, že určenie, či závet, ktorý napísal neb. poručiiteľ A. B. vlastnou rukou je platný alebo nie, zároveň je určením existencie, či neexistencie tohto závetu

a základnou podmienkou pre posúdenie, či určitá osoba je alebo nie je oprávneným dedičom neb. poručiťa. Vyriešenie uvedenej otázky sa dotýka vždy spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve. Predmetné konanie mohlo z uvedeného pohľadu svoj účel naplniť vtedy, ak daná otázka bola by vyriešená rozsudkom zaväzujúcim všetky subjekty, ktoré by boli účastníkom dedičského konania vo veci sp. zn. 3D/177/2019. Podľa názoru súdu pre predmetné konanie z hľadiska povahy veci bolo potrebné všetkých účastníkov dedičského konania považovať za nútených (nerozlučných) procesných spoločníkov v zmysle ust. 77 a § 78 CSP, tak na strane žalobcov, ako aj na strane žalovaných. Na základe výsledku dedičského konania vyplýva, že notár uznesením podľa ust. § 203 CMP potvrdil nadobudnutie dedičstva zákonnej dedičke (žalovanej). Vzhľadom na uvedenú skutočnosť bolo postavenie závetných dedičov v pozícii žalobcu dané týmto výsledkom dedičského konania. Podľa závetu vyplýva, že nielen dedičia uvedení v žalobe na strane žalobcov 1/ až 7/, ale rovnako T. Q., Z.. XX.XX.XXXX T. A. G., Z.. XX.XX.XXXX patria do uvedeného núteného (nerozlučného) procesného spoločenstva. Tieto účastníčky dedičského konania v sporovom konaní musia figurovať bez ohľadu, či sa na rozdiel od žalobcov 1/ až 7/ doposiaľ k spornej otázke (platnosť závetu) stavali pasívne alebo vôbec nevystupovali a nezaujali k nej žiadne stanovisko. Spomenutú okolnosť žalobca bol povinný premietnuť v žalobe tým spôsobom, že uvedení dedičia mali spoločne so žalovanou vystupovať na strane žalovaných. Z hľadiska vecnej legitímácie bolo nevyhnutné, aby v konaní figurovalo procesné spoločenstvo všetkých nerozlučných spoločníkov. Jedná sa o takú procesnú situáciu, kedy hmotnoprávna úprava na úspech žalobcov v konaní vyžadovala existenciu nerozlučného procesného spoločenstva všetkých dedičov v súdnom konaní. Žalobca túto hmotnoprávnu podmienku nesplnil, pretože v žalobe nevyčerpал celý okruh procesne legitímovaných subjektov ako nútených spoločníkov, čím žaloba musela byť pre nedostatok vecnej legitímácie v prvom rade zamietnutá (v bode 1/ žaloby).

44. Nad rámec uvedeného záveru súd k meritu veci uvádza, že žalobe žalobcov 1/ až 7/ by nebolo možné vyhovieť ani z vecných dôvodov. Podľa obsahu listiny predloženej poverenému notárovi P. P. Š. ako závet neb. poručiťa A. B. vyplýva, že sa jedná o dokument, ktorý má znaky holografného testamentu, t. j. závetu napísaného vlastnou rukou poručiťa. Základnou podmienkou platnosti uvedeného závetu bolo, aby závet bol podpísaný a napísaný vlastnou rukou poručiťa. Ďalej pre platnosť závetu sa vyžadovalo, aby poručiťel ustanovil dedičov, určil ich podiely, veci alebo práva, ktoré dedičom mali pripadnúť. Ďalej všeobecnou podmienkou platnosti akéhokoľvek závetu bolo, aby v závete bol vyjadrený deň, mesiac a rok, kedy bol závet podpísaný závetcom. Okrem uvedeného závet musí spĺňať aj podmienky všeobecnej platnosti, ktoré vyplývajú z ust. § 35, § 37, § 38, § 39 a § 40 OZ, t. j. že bol urobený slobodne, určite a zrozumiteľne, spôsobilým závetcom, pričom svojím obsahom alebo účelom neodporuje zákonu ani ho neobchádza a nebol v rozpore s dobrými mravmi.

45. Podľa textu závetu je zjavné, že závet nebol podpísaný na konci dokumentu. Prvá časť listiny obsahuje mená a priezviska osôb, ktoré neb. poručiťel označuje ako „...najbližších príbuzných...“, ale v dokumente na žiadnom mieste závetca uvedené osoby neidentifikuje ako svojich dedičov. V uvedenej časti dokumentu (do podpisu poručiťa) poručiťel nevyjadril svoju vôľu v tom zmysle, že osobám označeným v závete zanecháva svoj majetok ani neidentifikoval predmet dedičstva. Predmet dedičstva (merito závetu) bol vyjadrený v texte dokumentu v tej časti, ktorá nasleduje po podpise závetcu, čím závet nebol zavŕšený podpisom závetcu. Platí, že všetko, čo nasleduje za podpisom, alebo, čo sa na závet dodatočne dopíše a súčasne nepodpíše, nemožno považovať za relevantný prejav vôle poručiťa. Zároveň podpis závetcu musí byť v závete textu dokumentu rovnako vtedy, ak bol napísaný na viacerých hárkoch papiera, ako v tomto prípade. Spísanie časti závetu, ktorá nasleduje za podpisom závetcu sa uskutočnilo za prítomnosti odlišného svedka (V. Z.) ako bol svedok, ktorý bol prítomný pri spísaní úvodnej časti listiny (E. C.), čo preukazuje, že predmetná listina bola spísaná postupne po častiach. Podľa dokumentu vyplýva, že úvodná časť vznikla dňa 25.03.2010, ale listina bola napísaná na dvoch listoch formátu A 4, ktoré netvorili jednotný celok. Pokiaľ závet obsahoval viac listov postačovalo, aby záver celého textu bol podpísaný, pričom listiny bolo potrebné spojiť, aby sa vylúčila možnosť ich výmeny za iné. Uvedená podmienka tiež nebola dodržaná, pretože listiny neboli pevne spojené. Z tohto dôvodu nemohla byť dodržaná ani zákonná podmienka podľa ust. § 476 ods. 2 OZ, pretože z listiny nevyplýva a nie je jasné, kedy bol závet podpísaný. V časti závetu, ktorá nasledovala po podpise poručiťa je uvedená formulácia „...V. Č. ... dňa ... svedok.“, ktorá je neurčitá a neumožňuje prijať konkrétnu časovú interpretáciu, kedy bol závet vyhotovený a zavŕšený podpisom závetcu. Keďže listina bola spísaná v rozpore s uvedenými zákonnými kritériami, nebolo možné určovacej žalobe vyhovieť ani ak by bola preukázaná podmienka vecnej legitímácie, ktorú však žalobcovia nepreukázali. Závet neb. poručiťa A. B. je z uvedených dôvodov absolútne neplatný právny úkon.

46. Pokiaľ žalobcovia 1/ až 7/ podľa bodu 2/ žaloby požadovali, aby súd určil, že zápisnica o pojednávaní sp. zn. 3D/177/2019, Dnot 175/2019 spísaná notárom P. P. Š. v dedičskej veci neb. poručiť A. B. je neplatný právny úkon, navrhované určenie nemá atribúty prípustnej určovacej žaloby. Uvedená žaloba je žalobou o určenie právnej skutočnosti, ktorá sa právne posudzuje podľa ust. § 137 písm. d) CSP. Navrhovaný žalobný petít nevyplýva z osobitného predpisu hmotného práva. Určenie existencie právnej skutočnosti, t. j. neplatnosti zápisnice o dedičskom pojednávaní (právneho úkonu) v princípe odporuje zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Navyiac žalobcovia 1/ až 7/ na predmetnej žalobe nemali by naliehavý právny záujem, pretože podstatou konania vo veci samej bolo preukázanie postavenia oprávneného dediča a platnosti závetu. Žalobcami 1/ až 7/ požadovaný určovací výrok o určenie neplatnosti zápisnice o dedičskom pojednávaní zo dňa 23.06.2020 z hľadiska merita veci nemal žiadny vplyv na právne postavenie sporových strán a určovacia žaloba nemohla prispieť k odstráneniu neistoty v právnom postavení žalobcov, pretože právne postavenie žalobcov, ak by súd uvedenej žalobe vyhovel by sa nezmenilo. Z uvedených dôvodov súd žalobu v tejto časti rovnako zamietol (v bode 2/).

47. Dedičské konanie vo veci sp. zn. 3D/177/2019 predstavuje samostatné konanie, ktoré bolo právoplatne skončené vydaním dedičského rozhodnutia podľa ust. § 203 ods. 1 CMP, ktorým súd potvrdil nadobudnutie dedičstva jedinej (zákonnej) dedičke, t. j. žalovanej. Uznesenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.06.2020. Z daného stavu prípustným právnym prostriedkom, ktorým sa žalobcovia ako domnelí dedičia po právoplatnom skončení dedičského konania mohli domáhať právnej ochrany bola žaloba o vydanie dedičstva podľa ust. § 485 OZ. Uvedená žaloba nepredstavuje mimoriadny opravný prostriedok na obnovenie dedičského konania. Predmetné konanie o žalobe je samostatné sporové konanie, v ktorom dôkazné bremeno bolo na žalobcovi, aby preukázal opodstatnenosť žaloby a vyvrátil právnu domnienku subjektívneho dedičského práva žalovanej ako nepravého dediča a súčasne aby preukázal svoje dedičské právo, čím by vylúčil, že nepravý dedič nadobudol dedičstvo sčasti alebo úplne. Súd vo veci sp. zn. 11C/22/2020 nebol viazaný tým, ako nároky dedičov posúdil dedičský súd (notár). Nebol zároveň oprávnený posudzovať dôvodnosť procesných námietok žalobcov vznášaných voči priebehu a výsledku dedičského konania.

48. K vytýkaným vadám dedičského konania žiada sa uviesť, že postup notára vo veci sp. zn. 3D/177/2019 sa javí súladný s Civilným mimosporovým poriadkom. Pri prejednaní dedičstva vo veci sp. zn. 3D/177/2019 notár uskutočnil úkony predbežného vyšetrenia dedičstva, zabezpečil zistenie stavu a obsahu závetu. Ide o zákonné postupy, ktoré vyplývajú z ust. § 175 a ust. § 176 ods. 2 CMP, a ktoré boli preukázané obsahom dedičského spisu č. I. 24 a 26. Nadväzujúce zhodnotenie závetu bolo vecou právneho posudzovania, ktorá v dedičskom konaní patrí do kompetencie súdu. Názor dedičského súdu, že medzi účastníkmi dedičského konania nevznikol spor o dedičské právo, pretože spor o dedičské právo začína procesným úkonom toho, kto uplatňuje dedičské právo, t. j. podaním, ktoré obsahuje relevantné tvrdenia, vychádza z prípustnej aplikácie zákona. Podľa zápisnice zo dňa 23.06.2020 vyplýva, že notár poskytol účastníkom poučenie v zmysle CMP. Účastníkov poučil taktiež ústne podľa ust. § 192 a nasl. CMP. Keď dedičský súd vyšetril podmienky dedičského práva, posúdil platnosť závetu ako prejudiciálnu otázku a dospel k záveru, že dedičské právo závetných dedičov pre neplatnosť závetu zaniklo a následne konal so žalovanou ako zákonnou dedičkou, možno konštatovať, že tento postup súdu nebol v rozpore s ust. § 192 CMP alebo ust. § 193 CMP (viď nález Ústavného súdu SR z 24. apríla 2013, sp. zn. I. ÚS 297/2012-47). Pokiaľ nevznikol spor o dedičské právo, notár nebol povinný vydať uznesenie podľa ust. § 193 CMP. V konečnom dôsledku však nevydanie uznesenia nemalo vplyv na hmotnoprávne postavenie dedičov a nebolo zákonnou prekážkou, aby súd dedičstvo prejednal a následne vydal rozhodnutie o dedičstve podľa ust. § 203 CMP.

49. Ďalej súd uvádza, že náležitosti zápisnice o pojednávaní sú upravené v ust. § 99 CSP. Predmetná právna úprava sa viaže na konania podľa CMP (okrem inštitútov v zmysle ust. § 34 CMP). Zápisnica zo dňa 23.06.2020 obsahuje označenie prejednávanej veci, identifikáciu prítomných účastníkov, popis priebehu procesného úkonu, ako aj podstatný obsah prednesov výrokov rozhodnutia. V posudzovanej veci nešlo o notársku zápisnicu o právnych úkonoch, preto obsahovou požiadavkou neboli náležitosti podľa ust. § 47 ods. 1, 2 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), t. j. informácia o spôsobilosti účastníka na právne úkony, informácia akým spôsobom bola preukázaná totožnosť účastníka, druh a číslo platného občianskeho preukazu, informácia, že zápisnica bola pred účastníkmi prečítaná a schválená. Zápisnica bola opatrená odtlačkom pečiatky notára, jeho podpisom, bola nahlas nadiktovaná a prítomní účastníci a zástupcovia bez pripomienok jej obsah potvrdili podpismi

a súhlasili s ním. Závetné dedičky T. Q. T. A. G., ktoré neboli prítomné na dedičskom pojednávaní majú postavenie domnelých dedičov ako žalobcovia 1/ až 7/.

50. Keďže žalobcovia 1/ až 7/ nepreukázali, že na základe platného závetu nadobudli dedičstvo namiesto žalovanej a nepreukázali postavenie oprávnených dedičov ani nevyvrátili právnu domnienku subjektívneho dedičského práva zákonnej dedičky (žalovanej), nebolo možné aby súd žalobe o vydanie dedičstva vyhovel (v bode 3/ žaloby). Na základe vyššie uvedených dôvodov súd preto žalobu žalobcov 1/ až 7/ v plnom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

51. Súd nevykonával znalecké dokazovanie na zistenie spôsobilosti žalovanej na právne úkony. Nevyhovel ani dôkaznému návrhu vyžiadaním písomného stanoviska dedičiek T. Q. T. A. G., a aby vykonal výsluch všetkých účastníkov dedičského pojednávania dňa 23.06.2020. Uvedené dôkazné návrhy považoval za neúčelné. Otázka spôsobilosti žalovanej na právne úkony nesúvisela s predmetom sporu. Spôsobilosť žalovanej na právne úkony nepodmieňovala jej postavenie v dedičskom konaní. Žalobcovia boli povinní označiť už v žalobe okruh vecne legitimovaných subjektov sporového konania na strane žalobcov aj žalovaných. Pokiaľ niektorý z účastníkov dedičského konania nezaujal k otázke spornej v predmetnom konaní (platnosť závetu) žiadne stanovisko, takýto postoj účastníka neodôvodňoval dôkazný návrh, aby súd za žalobcu vyjasnil jeho procesnú pozíciu v tom, či iných účastníkov označí na strane žalobcov. Zároveň súd nebol viazaný ani výsledkom dedičského konania, pretože nešlo o jeho obnovu nemohol posudzovať dôvodnosť námietok voči priebehu a výsledku dedičského konania. Z tohto dôvodu považoval súd za neúčelné, aby zisťoval, aký bol daný rozsah poučenia osobám zúčastneným dedičského pojednávania dňa 23.06.2020.

52. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, § 256 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP. Keďže žalobcovia 1/ až 7/ zobrali žalobu voči žalovanému 2/ P. P. Š. - notárovi späť, súd v tejto časti konanie zastavil, pričom žalobcovia 1/ až 7/ procesne zavinili zastavenie konania. Vzhľadom k tomu, že súd žalobu v plnom rozsahu zamietol a s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobcovia 1/ až 7/ zavinili zastavenie konania, uložil súd žalobcom 1/ až 7/ povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania z rozsahu 100 % v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady trov, ktoré vydá vyšší súdny úradník podľa ust. § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku. Odvolanie sa podáva na Okresný súd vo Veľkom Krtíši písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Banskej Bystrici. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).